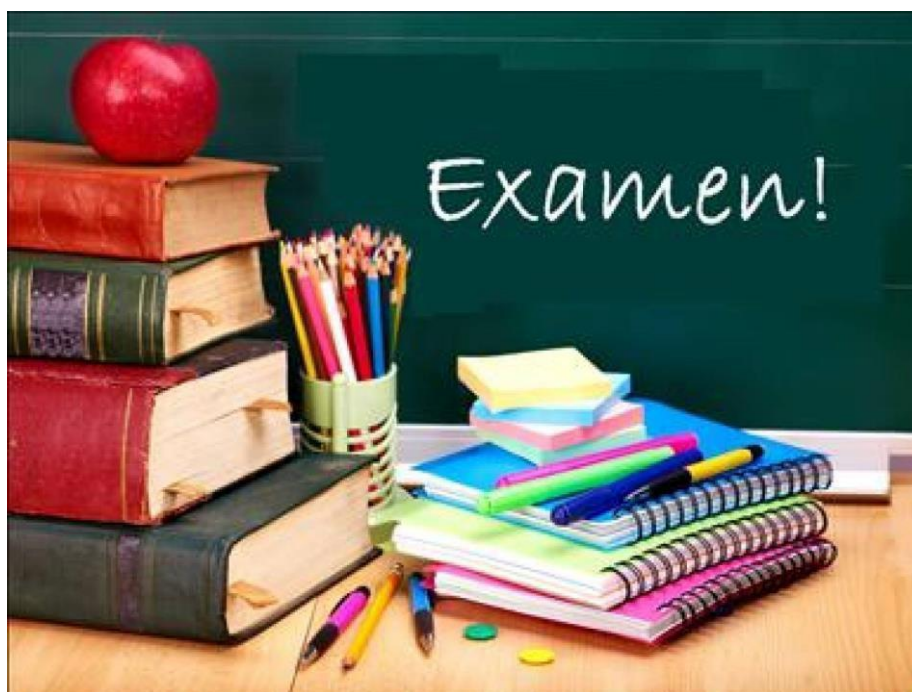

Aanvullend reglement Programma van Toetsing en Afsluiting en vak-PTA

voor de bovenbouw vmbo
Schooljaar 2026-2027

Document	Algemeen PTA 2026-2027
Status	Vastgesteld
MR	22 september 2026

Voorwoord

Voor je ligt het aanvullend examenreglement van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van het Liemers College voor schooljaar 2026-2027. In het reglement staan de school specifieke regels die te maken hebben met het schoolexamen en het is een aanvulling op het examenreglement van Stichting Quadraam.

Naast het examenreglement van Stichting Quadraam en het aanvullend examenreglement van het Liemers College is er een vak-PTA. In het vak-PTA staan alle onderdelen van het PTA uitgeschreven en ook de berekening van het eindcijfer van het schoolexamen per vak.

Mede namens de medewerkers van het Liemers College wens ik je veel succes bij je studie en (school) examens.

Ilse Vos
rector

Inhoudsopgave

Inhoud

Voorwoord.....	2
1 Algemeen.....	5
1.1 Verantwoordelijkheid	5
1.2 Examencommissie en examentoezichtcommissie	5
1.3 Examinator	5
1.4 De leerwegen	5
1.5 Het eindexamen.....	6
2 Het schoolexamen (SE)	7
2.1 Periode van het schoolexamen	7
2.1.1 Profielwerkstuk of profielonderzoek (PWS).....	7
2.1.2 Rekenen	7
2.1.3 Combinatiecijfer voor vmbo BB/KB.....	7
2.1.4 Combinatiecijfer voor mavo GL.....	8
2.2 Afnameopties.....	8
2.2.1 Praktische opdrachten	8
2.2.2 Handelingsopdrachten	8
2.2.3 Het beoordelen van schoolexamens.....	8
2.2.4 Het beoordelen van een vak met enkel een schoolexamen.....	9
2.3 Hulpmiddelen	10
2.4 Afwijkende wijze van examineren	11
2.4.1 Examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal.....	11
2.5 Regels bij afname	11
2.6 Te laat en verhindering bij schoolexamens	11
2.6.1 Verhindering tijdens een schoolexamen	11
2.7 Onregelmatigheden.....	12
2.9 Mededeling cijfers en inzagerecht.....	12
2.10 Bezwaar tegen cijfers (zie artikel 30 ook Examenreglement Quadraam)	12
2.11 Berekening eindcijfers schoolexamens.....	13
3 Doubleren	13
3.1 Doubleren in de voor-eindexamenklassen	13
3.2 Doubleren van de eindexamenklas	13
3.3 Doubleren van de eindexamenklas BB/KB	13

3.4	Doubleren van de eindexamenklas mavo	14
4	Doorstroom/Instroom	14
4.1	Instroom tijdens leerjaar 3	14
4.2	Instroom in leerjaar vier bb/kb.....	14
4.3	Instroom in leerjaar vier mavo	14
5	Inhalen en herkansen van een schoolexamen.....	15
5.1	Inschrijven voor inhaaltoetsen	15
5.2	Inschrijven voor herkansingen	15
5.3	Herkansingen praktische keuzevakken	17
5.4	Herkansen/verbeteren handelingsopdrachten.....	17
5.5	Herkansen maatschappijleer.....	17
5.6	Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen.....	17
6	Centraal examen (CE).....	17
6.1	Examen doen in voorlaatste eindexamenjaar	18
6.1.1	Herkansen van een centraal examen bij examen in het voorlaatste jaar	18
6.2	Vak op een hoger niveau	18
6.3	Gespreid examen	18
6.3.1	Herkansen bij gespreid examen	18
6.4	Extra vakken	18
6.5	Ziek worden bij CSPE (praktijkexamen)	19
6.6	Berekening eindcijfers van het centraal examen	19
6.7	Herkansen van een centraal examen.....	19
6.8	Herkansen van een praktijkexamen (CSPE) bb/kb en mavo	19
7	Inzagerecht	19
7.1	Inzagerecht van een schoolexamen	19
7.2	Inzagerecht van een centraal examen	19
8	Bewaartermijn schoolexamens en centraal examens	20

1 Algemeen

1.1 Verantwoordelijkheid

Het aanvullend examenreglement is op voorstel van de examencommissie vastgesteld door het bevoegd gezag en ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad.

Dit aanvullend examenreglement is van toepassing op

Afdeling	Leerjaar
VMBO basisberoepsgerichte leerweg (BB)	3-4
VMBO kaderberoepsgerichte leerweg (KB)	3-4
Mavo (GL/TL)	3-4

1.2 Examencommissie en examentoezichtcommissie

- De examencommissie Liemers College is een schoolbreed orgaan. De examencommissie is verantwoordelijk voor het borgen van de kwaliteit van de school-examinering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen). Daarnaast stellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen.
- De examentoezichtcommissie (examencommissie) is een aparte commissie per locatie van het Liemers College. De examencommissie is gemachtigd om de uitvoerende zaken met betrekking tot het schoolexamen te regelen. De examencommissie brengt advies uit aan de rector. De examencommissie bestaat uit:

Locatie	Leden
Didam	Mw. N. Klein Tank, afdelingsleider bovenbouw Dhr. F. van Kouwen, examensecretaris
Landeweer	Dhr. B. Hahn, afdelingsleider bovenbouw Mw. A. Vermeulen, examensecretaris
Zonegge	Mw. V. Michels, afdelingsleider bovenbouw Mw. A. Vermeulen, examensecretaris

1.3 Examinator

De examinerator is de docent die belast is met het afnemen en de correctie van zowel het school-examen (SE) en/of het praktijkexamen (CPE of CSPE) en/of het centraal examen (CE).

1.4 De leerwegen

Het vmbo kent vier leerwegen:

- Basisberoepsgerichte leerweg (BB)
- Kaderberoepsgerichte leerweg (KB)
- Mavo gemengde leerweg (GL)
- Mavo theoretische leerweg (TL)

1.5 Het eindexamen

Het eindexamencijfer bestaat per vak/onderdeel uit:

- Het schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE);
- Het schoolexamen (SE), een centraal examen (CE) en een praktijkexamen tekenen (CPE);
- Het schoolexamen (SE) en een praktijkexamen profielvak (CSPE);
- Uitsluitend een schoolexamen (SE).

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Vak	Niveau BB/KB/GL/TL	Schoolexamen (SE)	Centraal Examen (CE)	Praktijkexamen (CSPE / CPE)
Nederlands	BB/KB/GL/TL	x	x	
Engels	BB/KB/GL/TL	x	x	
Cambridge	TL	x	x	
Duits	BB/KB/GL/TL	x	x	
Frans	GL/TL	x	x	
Aardrijkskunde	GL/TL	x	x	
Beeldende vorming	GL/TL	x	x	x*
Biologie	BB/KB/GL/TL	x	x	
Dienstverlening en producten (D&P)	BB/KB/GL	x		x**
Economie	BB/KB/GL/TL	x	x	
Geschiedenis en staats- inrichting	GL/TL	x	x	
KCKV*	BB/KB/GL/TL	x		
Muziek	GL/TL	x	x	
Lichamelijke opvoeding	BB/KB/GL/TL	x		
Maatschappijleer*	BB/KB/GL/TL	x		
Nask1	BB/KB/GL/TL	x	x	
Nask2	GL/TL	x	x	
Wiskunde	BB/KB/GL/TL	x	x	
Rekenen	BB/KB/GL/TL	x		
Profielwerkstuk	GL/TL	x		
Praktijkgericht Programma	GL/TL	x		
Praktische keuzevakken*	BB/KB/GL	x		
LOB	BB/KB/GL/TL	x		

* Kunstvakken incl. CKV alleen in leerjaar 3

* Maatschappijleer alleen in leerjaar 4

* Praktische keuzevakken

- Een leerling uit BB en KB volgt twee keuzevakken in leerjaar 3 én twee in leerjaar 4

- Een leerling uit mavo GL volgt twee keuzevakken alleen in leerjaar 4.

* Het examencijfer is een samengesteld cijfer en bestaat uit het praktijkexamen én het centraal schriftelijk examen. Het gemiddelde van deze twee examens is het examencijfer.

** De berekening van het examencijfer D&P gl staat uitgelegd bij 2.1.4

** De berekening van het examencijfer D&P voor bb/kb : Het examencijfer is een samengesteld cijfer en bestaat uit het praktijkexamen én het centraal schriftelijk examen. Het gemiddelde van deze twee examens is het examencijfer.

2 Het schoolexamen (SE)

Het schoolexamen wordt gehouden overeenkomstig het voor ieder vak geldend Programma van Toetsing en Afsluiting (vak-PTA).

De leerling ontvangt voor aanvang van het schoolexamen het aanvullend examenreglement met gekoppeld het bijbehorende Programma van Toetsing en Afsluiting (vak-PTA). Dit is ook in te zien via de site van het Liemers College onder [ons onderwijs > toetsing en examens \(PTA\)](#). Hierin staan de volgende zaken:

- Een overzicht van de soort, het aantal, de weging en de duur van de toetsen;
- Het onderwerp van de toetsen;
- De wijze waarop het eindcijfer schoolexamen wordt berekend.

2.1 Periode van het schoolexamen

De opbouw van het examendossier ten behoeve van het schoolexamen begint in het derde of vierde jaar van de opleiding.

2.1.1 Profielwerkstuk of profielonderzoek (PWS)

Het profielwerkstuk/-onderzoek (PWS) moet betrekking hebben op het profiel waarin de leerling onderwijs volgt. Het is onderdeel van het schoolexamen en wordt beoordeeld met een woord-beoordeling. Het profielwerkstuk moet met een “voldoende” of “goed” zijn afgerond.

Behaalt de leerling de kwalificatie “voldoende” of “goed” niet, dan heeft hij het vak niet afgesloten. De leerling kan dan niet deelnemen aan het centraal eindexamen. Het profielwerkstuk/-onderzoek wordt beoordeeld door tenminste twee examinatoren die de leerling hebben begeleid bij de totstandkoming hiervan.

2.1.2 Rekenen

Het vak rekenen (niveau R2F) is alleen voor leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben. Zowel in leerjaar drie als in leerjaar vier wordt getoetst wat het niveau van de leerling is. Het hoogst behaalde cijfer komt op een bijlage bij de cijferlijst. Het behaalde resultaat (afgerond op een heel getal) wordt niet meegenomen in de uitslagbepaling (zak- en slaagregeling).

Een leerling kan/mag zich verbeteren op niveau R3F (havo-vwo).

2.1.3 Combinatiecijfer voor vmbo BB/KB

Een leerling volgt vier praktische keuzevakken in de bovenbouw, twee in leerjaar drie én twee in leerjaar vier. Het combinatiecijfer is één cijfer dat bestaat uit vier praktische keuzevakken zonder centraal examen. Twee van deze praktische keuzevakken rond je af in leerjaar drie en twee in leerjaar vier. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan een 4.

Afbeelding 1

Afronding van het cijfer gaat als volgt:

- Licht het rekenkundig gemiddelde bv tussen 5,45 en 5,49 dan wordt afgerond naar een 5,0.
- Is het rekenkundig gemiddelde bv een 5,50 dan wordt er naar boven afgerond naar een 6,0.

2.1.4 Combinatiecijfer voor mavo GL

Een leerling volgt twee beroepsgerichte keuzevakken in leerjaar vier. De praktische keuzevakken, afgerond op een heel getal, tellen ieder voor 25% mee in het combinatiecijfer D&P.

Het SE-cijfer Profielvak plus het cijfer CSPE gedeeld door 2 (afgerond op een heel getal) telt voor 50% mee in het combinatiecijfer.

Afbeelding 2

2.2 Afnameopties

Het schoolexamen van alle vakken staat beschreven in het vak-PTA.

Onderstaand een overzicht van gebruikte afkortingen in het vak-PTA:

Afkorting	Staat voor
ST	Schriftelijke toets (dit kan schriftelijk zijn of digitaal)
PO	Praktische opdracht
HO	Handelingsopdracht
MO	Mondeling
KLT	Kijk- en luistertoets
TW	Toetsweek

2.2.1 Praktische opdrachten

Bij de praktische opdrachten worden zowel het proces als het product beoordeeld. De beoordelingscriteria worden met leerlingen besproken voorafgaand aan de start van de praktische opdracht. Praktische opdrachten worden beoordeeld met een cijfer. Een praktische opdracht wordt voor of op de deadline ingeleverd, zie hiervoor artikel 5 examenreglement Quadraam lid 2.

2.2.2 Handelingsopdrachten

Bij handelingsopdrachten gaat het om opdrachten waarvan per leerling door de examinerator moet worden vastgesteld of deze naar behoren zijn uitgevoerd. Is dit laatste het geval, dan wordt de handelingsopdracht met een voldoende of goed beoordeeld. Is dit niet het geval, dan moet de leerling aan de opdracht werken totdat deze met een voldoende wordt beoordeeld of hij/zij krijgt een vervangende opdracht. Het correctiemodel wordt met leerlingen besproken voorafgaand aan de start van de opdracht. Handelingsopdrachten worden beoordeeld met een woordbeoordeling.

2.2.3 Het beoordelen van schoolexamens

A. Door middel van cijfers

In de bovenbouw worden cijfers gegeven oplopende van één tot en met tien met de daartussen gelegen decimalen.

Het cijfer 1 wordt toegekend bij een onregelmatigheid bij een onderdeel van het schoolexamen (PTA toets) bij besluit door de rector en is herkansbaar tenzij anders is besloten. Het cijfer 1 wordt in het leerling administratiesysteem (LAS) verwerkt met een detailopmerking. De inspectie van het onderwijs, leerling en ouders worden hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Ook een vakdocent kan het cijfer 1 aan een schoolexamen toekennen. In dit geval wordt dit cijfer ook verwerkt in het leerling administratiesysteem met de detailopmerking “*behaald resultaat*”.

Een nog niet gemaakt schoolexamen wordt met een * beoordeeld totdat dit schoolexamen is ingehaald.

B. Door middel van woorden

Onvoldoende = 5,49 of lager

Voldoende = 5,50 – 7,49

Goed = 7,50 – 10

2.2.4 Het beoordelen van een vak met enkel een schoolexamen

KCKV, LOB, lichamelijke opvoeding en profielwerkstuk zijn vakken die alleen een schoolexamen (SE) kennen en waarvoor de leerlingen uiteindelijk geen cijfer op de cijferlijst krijgen, maar een eindkwalificatie “onvoldoende”, “voldoende” of “goed”.

Behaalt de leerling de kwalificatie “voldoende” of “goed” niet, dan heeft de leerling het vak niet afgesloten. De leerling kan dan niet deelnemen aan het centraal examen en is hij/zij verplicht om te herkansen. Daarom is het vanaf het begin van het schooljaar belangrijk dat de rol van deze vakken niet wordt onderschat.

2.2.4.1 KCKV (Kunstvakken incl. CKV)

Het vak KCKV wordt afgesloten op het eind van leerjaar drie. KCKV wordt afgesloten met een woordbeoordeling en moet minimaal een voldoende zijn om deel te kunnen nemen aan het centraal examen. De woordbeoordeling komt als volgt tot stand:

- Basis- en kaderberoepsgerichte leerweg: deze woordbeoordeling komt tot stand door een omzetting van het eindcijfer van leerjaar drie in een woordbeoordeling.
- Mavo: alle onderdelen krijgen een cijfer. Het eindcijfer wordt omgezet naar een woordbeoordeling.

2.2.4.2 LOB (loopbaanoriëntatie)

In leerjaar 3 en 4 zijn een aantal opdrachten/activiteiten verplicht voor het LOB-programma. Deze staan omschreven in het vak-PTA. De eindkwalificatie van dit vak is een woordbeoordeling en moet minimaal een voldoende zijn om deel te kunnen nemen aan het centraal examen.

2.2.4.3 Lichamelijke opvoeding

De beoordelingen voor het vak lichamelijke opvoeding worden in cijfers en woordbeoordelingen gegeven. Het eindcijfer van het schoolexamen wordt omgezet in een woordbeoordeling. Dit is aan het eind van leerjaar vier. Als het eindresultaat onvoldoende is, dan is de leerling *verplicht* te herkansen.

Aan een leerling die vanwege diens gesteldheid niet in staat is om dit vak te volgen, kan een ontheffing verleend worden. Deze ontheffing dient met medische onderbouwing bij de orthopedagoog/ afdelingsleider van de locatie aangevraagd te worden door de leerling en zijn ouder(s)/verzorger(s). Bij toekenning door de rector krijgt deze leerling geen schoolexamencijfer voor dit vak maar de toevoeging *ontheffing*. Ontheffing geldt in principe voor één schooljaar. De inspectie van het onderwijs wordt in kennis gesteld van de verleende ontheffing.

2.3 Hulpmiddelen

Toegestane hulpmiddelen die tijdens een schoolexamen gebruikt mogen worden, worden door de docent vooraf gecommuniceerd aan de leerling en ook beschreven op een voorblad bij ieder schoolexamen.

Vak	leerweg	hulpmiddel
alle vakken	alle leerwegen	Basispakket, bestaande uit: - schrijfmateriaal incl. millimeterpapier - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - nietmachine (zie 3.5) - geometrische driehoek - vlakgum - rekenmachine (zie 3.2) - computer als schrijfgerei (zie 3.4)
alle centrale examens	alle leerwegen	Eendelig verklarend papieren woordenboek Nederlands (zie 3.1.1) <i>of</i> Woordenboek Nederlands-thuis taal en/of thuis taal-Nederlands (zie 3.1.1)
Fries, moderne vreemde talen	alle leerwegen	Woordenboek naar en van de doel taal; Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels (zie 3.1.2)
alle vakken, behalve de talen	alle leerwegen	Spraaksynthese (zie 3.5)
wiskunde	alle leerwegen	Naast of in plaats van de geometrische driehoek: een windroos roosterpapier in cm ²
nask 1, nask 2	alle leerwegen	Door het CvTE goedgekeurd informatiemateriaal (zie 3.3)
cspe beroepsgericht	bb, kb en gl	De informatie over de benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen bij de praktische opdrachten van het cspe wordt elk jaar o.a. in de instructie voor de examinerator meegedeeld.

Een leerling kan ook één of meerdere hulpmiddelen toegewezen krijgen via de ondersteuningscoördinator. Hiervoor kan het nodig zijn dat er een deskundigenverklaring aanwezig is. Denk hierbij aan:

- Gebruik tekstverwerker
- Gebruik Test Assist (voorleesprogramma)
- Extra (toets)tijd, dit is bij een schoolexamen maximaal 20% van de totale toetstijd. Bij een schoolexamen van 50 minuten is dit 10 minuten.

2.4 Afwijkende wijze van examineren

De rector kan toestaan dat een leerling het school- en/of het centraal examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die leerling. Hiervoor is een deskundigenverklaring noodzakelijk. De leerling, ouders en de inspectie van het onderwijs worden hiervan op de hoogte gesteld via een schriftelijke bevestiging. Dit is van toepassing voor het schoolexamen en ook voor het centraal examen.

2.4.1 Examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal

De rector kan toestemming verlenen tot verlenging van de duur van een schoolexamen en/of eindexamen met ten hoogste 30 minuten. Daarnaast is het gebruik van audio toegestaan. Een NT-2 leerling mag altijd een woordenboek bij zich hebben van en naar zijn eigen taal-Nederlands óf van en naar Engels-Nederlands. De peildatum voor NT-2 is de datum start onderwijs in Nederland welke bekend is bij DUO.

2.5 Regels bij afname

- Bij een schoolexamen is het niet toegestaan om tassen, mobiele telefoons, smartwatches en noise cancelling headsets bij zich te hebben.
- Mondelinge schoolexamens worden afgenomen door de examinerator met een bijzitter. Als dit niet het geval is, wordt het mondelinge schoolexamen opgenomen (voicerecorder).
- Praktische opdrachten dienen te worden ingeleverd op de daarvoor gecommuniceerde manier, uiterlijk voor of op de vastgestelde inleverdatum. Dit kan zijn via Somtoday of persoonlijk aan de examinerator. Overschrijding van een deadline wordt gelijkgesteld aan een onregelmatigheid (artikel 11 lid 12 én artikel 5 examenreglement Quadraam).
- Bij het schoolexamen is het alleen toegestaan om deze met pen (blauwe of zwarte inkt) en tekeningen met (kleur)potlood te maken. Uitzondering hierop zijn schoolexamens die digitaal worden afgenomen en leerlingen die toestemming hebben om het schoolexamen op de tekstverwerker te maken.
- Het gebruik van AI (artificiële intelligentie)/ChatGPT (generatieve pre-trained transformer) is niet toegestaan tenzij specifiek benoemd in de opdracht.

2.6 Te laat en verhindering bij schoolexamens

Een leerling dient ervoor te zorgen dat hij bij elk onderdeel van het schoolexamen van elk vak op tijd aanwezig is.

Een leerling kan tot uiterlijk een half uur (30 minuten) na aanvang van een schoolexamen nog worden toegelaten tenzij de rector anders heeft beslist. Het werk wordt ingeleverd op het tijdstip dat voor de andere leerlingen geldt. Deze leerling heeft *geen* recht op extra tijd.

2.6.1 Verhindering tijdens een schoolexamen

Als een leerling niet aanwezig is tijdens een schoolexamen (toets) en hij heeft hiervoor een geldige reden, dan dient dat van tevoren bekend te zijn. De leerling is voor de start van een schoolexamen afgemeld door ouder/verzorger door middel van een melding via Somtoday of een schriftelijke notitie via afdelingsleider bovenbouw of telefonische melding bij de verzuimcoördinator van de betreffende locatie. De examentoezichtcommissie beoordeelt of de reden van afwezigheid geldig is. De examentoezichtcommissie kan hierbij om bewijsstukken vragen. Als de examentoezichtcommissie vaststelt dat er sprake is van ongeoorloofd verzuim treedt artikel 5 van het Examenreglement Quadraam in werking.

Onder ongeoorloofd verzuim verstaan we elke vorm van verzuim anders dan:

- Een voor aanvang van een schoolexamen doorgegeven ziekmelding;
- Een door de examentoezichtcommissie van tevoren goedgekeurd verzuim voor uitzonderlijke gevallen. Denk hierbij aan een niet-planbaar ziekenhuisbezoek of een andere aantoonbare overmachtssituatie. De aanvraag moet voorzien zijn van een bewijsstuk. Planbare afspraken, zoals tandarts, orthodontist, rijles, brommerexamen, scooterexamen, rijexamen, werk of vakantie, gelden niet als geldige reden voor afwezigheid bij een schoolexamen, tenzij de examentoezichtcommissie vooraf schriftelijk toestemming heeft gegeven.

2.7 Onregelmatigheden

Bij onregelmatigheden treedt artikel 5 van het examenreglement van Stichting Quadraam in werking. De leerling wordt gehoord door de examentoezichtcommissie van de desbetreffende locatie (zie artikel 1.2). Deze adviseert de rector over het te nemen besluit.

De leerling en ouder(s)/verzorger(s) worden schriftelijk van dit besluit op de hoogte gesteld. Wordt bij een onregelmatigheid het cijfer 1 toegekend, dan kan de leerling dit herkansen tenzij anders weergegeven in het besluit.

In alle gevallen waarin het aanvullend reglement niet voorziet, beslist de rector. Indien nodig op basis van melding of overleg met de inspectie van het onderwijs.

Voorbeelden van onregelmatigheden zijn:

- Plagiaat (het inleveren van een praktische opdracht welke niet door de leerling zelf gemaakt is);
- Spieken;
- Ongeoorloofd verzuim;
- Gebruik of bij zich hebben van telefoon en/of smartwatch;
- Het overschrijden van een deadline met betrekking tot inleveren van een praktische opdracht.

2.8 Onvolkomenheden tijdens het schoolexamen

Als een leerling tijdens de afname van een onderdeel van het schoolexamen meent te worden benadeeld door onvolkomenheden, dient hij dat direct te melden bij de surveillant én ook binnen twee werkdagen bij de examentoezichtcommissie. Onvolkomenheden kunnen onder andere zijn: afwijking van de tijdsduur van het schoolexamen, uitvallen van netwerkverbinding tijdens een digitale toets of andere verstoringen.

2.9 Mededeling cijfers en inzagerecht

Het cijfer van ieder schoolexamen moet binnen tien werkdagen aan de leerling bekend worden gemaakt en in Somtoday worden geplaatst. Het gemaakte schoolexamen kan op verzoek van de betreffende leerling en de ouder/verzorger op school worden ingezien. Inzage kan binnen een week na bekendmaking van het cijfer. Alle onderdelen van het schoolexamen worden daarna bewaard in het examendossier.

2.10 Bezwaar tegen cijfers (zie artikel 30 ook Examenreglement Quadraam)

Als een leerling bezwaar maakt tegen een beoordeling en niet tot overeenstemming komt met de examiner, dient hij zijn bezwaar binnen één week na de bespreking van het werk schriftelijk kenbaar te maken bij de examentoezichtcommissie. De examentoezichtcommissie hoort de leerling en de examiner en adviseert de rector over een te nemen besluit.

Als een leerling bezwaar maakt tegen het besluit van de rector, dan treedt art. 30 van het Examenreglement Quadraam in werking.

2.11 Berekening eindcijfers schoolexamens

De totstandkoming van de cijfers AVO-vakken (algemeen vormend onderwijs) staat beschreven in het vak-PTA. In alle gevallen is het vak-PTA leidend.

Minimaal tien werkdagen voor aanvang van het centraal examen ontvangt de leerling een overzicht (SE-cijferlijst) waarop staat:

- a. Met welk eindcijfer het gehele schoolexamen per vak is afgerond;
- b. De woordbeoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld (O voor onvoldoende / V voor voldoende / G voor Goed);
- c. De titel van het profielwerkstuk/-onderzoek (alleen mavo) en het behaalde resultaat hiervoor;
- d. Het combinatiecijfer (alleen vmbo BB/KB).

Wanneer niet alle onderdelen van het vak-PTA zijn afgerond, kunnen er geen eindcijfers bepaald worden en is deelname aan het centraal examen uitgesloten.

3 Doubleren

3.1 Doubleren in de voor-eindexamenklassen

Bij doubleren valt de leerling automatisch in een ander cohort (dit is de periode waarin een leerling bezig is met zijn schoolexamens), waardoor het vak-PTA van dat cohort gehanteerd wordt.

Een leerling die voor het tweede jaar in hetzelfde leerjaar zit, komt voor de praktische opdrachten waarvoor hij een 7 of hoger heeft gescoord in aanmerking voor een vrijstelling. De vaksectie beoordeelt, in overleg met de examentoezichtcommissie, of de opdracht in het nieuwe schooljaar gelijkwaardig is aan de oude opdracht. Een leerling kan er ook voor kiezen om het cijfer niet over te nemen en de opdracht opnieuw te maken, maar dan geldt het nieuw behaalde cijfer, ook als deze lager is dan het oude cijfer.

Indien noodzakelijk wordt er een individueel PTA voor deze leerling opgesteld.

Een leerling die doubleert *kan* vrijstelling krijgen voor:

- KCKV, mits dit is afgerond met minimaal een 'Voldoende';
- Praktische keuzevakken als de eindbeoordeling een 6 of hoger is.

3.2 Doubleren van de eindexamenklas

Bij doubleren van de eindexamenklas (als een leerling niet geslaagd is voor zijn eindexamen) valt deze leerling automatisch in een ander cohort waardoor het vak-PTA van het cohort waarin deze leerling eindexamen doet leidend is. Het nieuwe vak-PTA kan mogelijk afwijken van het eerder gevolgde vak-PTA.

3.3 Doubleren van de eindexamenklas BB/KB

- De leerling doubleert leerjaar vier waarmee alle behaalde resultaten van het schoolexamen leerjaar vier komen te vervallen. De behaalde resultaten uit leerjaar drie blijven staan, mits de onderdelen gelijk zijn aan het lopende cohort-PTA. Is dit niet het geval dan moet de leerling schoolexamens inhalen om aan de wettelijke eisen te voldoen.
- De leerling *kan* een vrijstelling krijgen voor maatschappijleer, lichamelijke opvoeding en de praktische keuzevakken, wanneer dit met minimaal een voldoende is afgesloten.
- Wanneer de leerling niet doubleert maar uitstroomt, dan ontvangt deze een certificaat voor de vakken die hij met een 6 of hoger heeft afgerond.

3.4 Doubleren van de eindexamenklas mavo

- Een leerling die voor het tweede jaar in een eindexamenklas zit, doubleert leerjaar 4. De leerling volgt een individueel PTA om aan de wettelijke eisen te voldoen.
- De leerling *kan* een vrijstelling krijgen voor de vakken die enkel met een schoolexamen zijn afgerond te weten maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, het profielwerkstuk/-onderzoek en de praktische keuzevakken in de gemengde leerweg, wanneer dit met minimaal een voldoende is afgesloten.
- Een leerling die voor het tweede jaar in de eindexamenklas zit, komt voor de praktische opdrachten waarvoor hij een 7 of hoger heeft gescoord in aanmerking voor een vrijstelling. De vaksectie beoordeelt, in overleg met de examentoezichtcommissie, of de opdracht in het nieuwe schooljaar gelijkwaardig is aan de oude opdracht. Een leerling kan er ook voor kiezen om het cijfer niet over te nemen en de opdracht opnieuw te maken, dan geldt het nieuw behaalde cijfer, ook als deze lager is dan het oude cijfer.
- Wanneer de leerling niet doubleert maar uitstroomt, dan ontvangt deze een certificaat voor de vakken die hij met een 6 of hoger heeft afgerond.

4 Doorstroom/Instroom

4.1 Instroom tijdens leerjaar 3

Voor de leerling die tot leerjaar drie wordt toegelaten nadat in dat leerjaar al PTA-toetsen zijn afgenomen, stelt de examentoezichtcommissie in overleg met de vakdocent een individueel vak-PTA op.

Om aan de wettelijke eisen en het vak-PTA te voldoen, wordt gekeken naar:

- Welke cijfers/onderdelen overgenomen kunnen worden;
- Welke onderdelen alsnog getoetst dienen te worden;
- Welke vervangende toetsen of opdrachten gemaakt c.q. ingeleverd moeten worden om aan de wettelijke eisen te voldoen.

4.2 Instroom in leerjaar vier bb/kb

Voor de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg geldt dat een leerling alleen in kan stromen in leerjaar vier als deze leerling in leerjaar drie het profiel Dienstverlening en Producten (D&P) heeft gevolgd en het PTA van de school van herkomst aansluit bij het PTA van het Liemers College. Dit alles ter beoordeling van de examentoezichtcommissie.

Daarnaast geldt voor het hele vmbo dat bekeken wordt of het PTA van de school van herkomst aansluit bij het PTA van het Liemers College. Als dit het geval is, worden de cijfers van de school van herkomst overgenomen. Als dit niet het geval is, stelt de examentoezichtcommissie een individueel PTA vast, in overleg met de betrokken vakdocent(en).

4.3 Instroom in leerjaar vier mavo

Er zijn twee mogelijkheden om in te stromen in leerjaar vier mavo:

- De leerling komt van een andere school en heeft daar leerjaar drie afgerond.
- De leerling stroomt door van havo-3.

In beide gevallen volgt de leerling het doorstroom PTA.

5 Inhalen en herkansen van een schoolexamen

5.1 Inschrijven voor inhaaltoetsen

Een leerling die een schoolexamen met een geldige reden heeft gemist, is verplicht dit in te halen. De leerling schrijft zich hiervoor tijdig in via Somtoday en is zelf verantwoordelijk voor een juiste en tijdige inschrijving.

De inschrijfdeadlines zijn opgenomen in de jaaragenda op de website van de school en worden aan het begin van het schooljaar aan leerlingen en ouders/verzorgers bekendgemaakt.

Niet of te late inschrijving kan gevolgen hebben voor het herkansingsrecht. De examentoezichtcommissie bepaalt in dat geval het moment en de voorwaarden waaronder het schoolexamen alsnog kan worden ingehaald.

Een inhaaltoets geldt niet als herkansing.

5.2 Inschrijven voor herkansingen

Een leerling die gebruik wil maken van het herkansingsrecht, schrijft zich tijdig in via Somtoday. De leerling is zelf verantwoordelijk voor een juiste en tijdige inschrijving.

De inschrijfdeadlines zijn opgenomen in de jaaragenda op de website van de school en worden aan het begin van het schooljaar aan leerlingen en ouders/verzorgers bekendgemaakt. Niet of te laat inschrijven betekent dat het recht op herkansing vervalt.

Herkansingen kunnen niet worden opgespaard. Een toets die volgens het vak-PTA herkansbaar is, kan maximaal één keer worden herkanst. Het hoogste behaalde cijfer telt.

Bij afwezigheid tijdens een herkansing vervalt het herkansingsrecht, tenzij de rector, na advies van de examentoezichtcommissie, op basis van de feiten en omstandigheden vaststelt dat sprake is van overmacht waardoor het herkansingsrecht niet vervalt.

Cohort 25-27 (huidige klas 4 leerlingen)

MAVO

Er zijn in totaal 5 herkansingen, deze zijn inzetbaar in leerjaar 4.

- In toetsweek 1: 1 herkansing
Keuze uit alle herkansbare PTA-toetsen uit leerjaar 3.
- Na toetsweek 1: 1 herkansing
Keuze uit alle herkansbare PTA-toetsen tot het moment van herkansing.
- Na toetsweek 2: 1 herkansing
Keuze uit de herkansbare PTA-toetsen vanaf toetsweek 1 tot en met toetsweek 2.
- Na toetsweek 3: 2 herkansingen
1 herkansing met keuze uit de herkansbare PTA-toetsen vanaf toetsweek 2 tot en met toetsweek 3.
1 herkansing met keuze herkansbare PTA-toetsen uit het gehele cohort mits nog niet eerder herkanst.

Vmbo bb/kb

Er zijn in totaal 5 herkansingen:

Leerjaar 3:

2 herkansingen

Leerjaar 4:

Er zijn 3 herkansingen in leerjaar 4:

- Na toetsweek 1: 1 herkansing
Keuze uit herkansbare PTA-toetsen tot en met toetsweek 1.
- Na toetsweek 2: 1 herkansing
Keuze uit herkansbare PTA-toetsen vanaf toetsweek 1 tot en met toetsweek 2.
- Na toetsweek 3: 1 herkansing
Keuze uit herkansbare PTA-toetsen tot en met toetsweek 3.

Cohort 26-28 (huidige klas 3 leerlingen)

MAVO

Er zijn in totaal 4 herkansingen, deze zijn inzetbaar in leerjaar 4.

- Na toetsweek 1: 1 herkansing
Deze kan een leerling gebruiken voor een herkansbare PTA-toets uit leerjaar 3 of 4 die tot dat moment zijn gemaakt.
- Na toetsweek 2: 1 herkansing
Keuze uit alle herkansbare PTA-toetsen die gemaakt zijn vanaf toetsweek 1 tot en met toetsweek 2.
- Na toetsweek 3: 2 herkansingen
1 herkansing voor een herkansbare PTA-toets die is gemaakt vanaf toetsweek 2 tot en met toetsweek 3.
1 herkansing voor een herkansbare PTA-toets uit het hele cohort, zolang deze nog niet eerder is herkanst.

Vmbo bb/kb

Er zijn in totaal 4 herkansingen.

Leerjaar 3

- Na toetsweek 4: 1 herkansing
Keuze uit een herkansbare PTA-toets uit leerjaar 3

Leerjaar 4

- Na toetsweek 1: 1 herkansing
Keuze uit alle herkansbare PTA-toetsen tot en met toetsweek 1.
 - Na toetsweek 2: 1 herkansing
Keuze uit alle herkansbare PTA-toetsen die gemaakt zijn tussen toetsweek 1 en toetsweek 2.
 - Na toetsweek 3: 1 herkansing
Keuze uit de herkansbare PTA-toetsen die gemaakt zijn tot en met toetsweek 3.
-
- Een herkansbaar schoolexamen (PTA-toets), die beoordeeld is met het cijfer 1 vanwege een onregelmatigheid, mag herkanst worden, tenzij anders besloten bij besluit door de rector.
 - Wanneer inhalen en herkansen op hetzelfde moment plaatsvindt, vervalt het herkansingsrecht van het schoolexamen dat wordt ingehaald, tenzij de rector op basis van feiten en omstandigheden, na advies van de examentoezichtcommissie heeft vastgesteld dat sprake is geweest van een zodanige overmachtssituatie waardoor het herkansingsrecht niet vervalt. De examentoezichtcommissie bepaalt het moment waarop deze herkansing wordt afgenomen. Dit is in principe het eerstvolgende inhaal-/herkansingsmoment.
 - De leerling welke gespreid examen doet, heeft recht op het aantal herkansingen van het desbetreffende examenjaar.
 - Rekenen valt niet onder deze herkansingsregeling. Deze kan meerdere malen herkanst worden zonder dat dit invloed heeft op het aantal herkansingen
 - Herkansen van een keuzevak in vmbo bb/kb valt niet onder bovenstaande herkansingsregeling.

5.3 Herkansingen praktische keuzevakken

Als een leerling een vier of lager als eindcijfer voor een praktisch keuzevak heeft behaald, moet deze leerling in overleg met de examentoezichtcommissie een onderdeel van dit praktische keuzevak herkansen. Alleen schriftelijke toetsen kunnen worden herkanst.

Voor bb/kb kan herkanst worden in de laatste toetsweek van leerjaar 3 én in de laatste toetsweek van leerjaar 4. Deze herkansingen vallen niet onder de herkansingsregeling.

Voor mavo leerlingen kan er alleen herkanst kan worden aan het einde van leerjaar 4. Deze herkansing valt onder de reguliere herkansingregeling.

Als het eindcijfer van een keuzevak een 3 of lager is, is de leerling definitief gezakt.

5.4 Herkansen/verbeteren handelingsopdrachten

Handelingsopdrachten moeten met een “voldoende” of “goed” worden afgesloten. Dit houdt in dat de leerling bij een “onvoldoende”, verbeteringen moeten blijven aanbrengen tot de beoordeling “voldoende” of “goed” is. Daarnaast kan het zijn dat de leerling een vervangende opdracht moet maken om het vak alsnog af te ronden.

5.5 Herkansen maatschappijleer

Als het vak maatschappijleer met een eindcijfer lager dan een 6 is afgesloten, heeft de leerling het recht om dit vak te herkansen (zie examenreglement Stichting Quadraam artikel 12 lid 3). Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Deze herkansing wordt afgenomen nadat de eindcijfers bekend zijn en voordat de cijfers van het schoolexamen worden uitgewisseld met de inspectie van het onderwijs.

5.6 Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen

Verdere herkansingen die niet vallen onder het recht op een herkansing zoals hiervoor genoemd, zijn slechts mogelijk in uitzonderlijke, evidente gevallen, zulks ter beoordeling van de rector, op advies van de examentoezichtcommissie.

De rector kan, op advies van de examentoezichtcommissie, toestaan dat al afgelegde delen van het schoolexamen die volgens het examenreglement ongeldig zijn verklaard, herkanst kunnen worden.

6 Centraal examen (CE)

Voor leerlingen van de mavo wordt het centraal examen volgens een landelijk vastgesteld rooster afgenomen. Hiervan kan niet worden afgeweken.

Voor leerlingen BB/KB geldt dat het centraal examen digitaal wordt afgenomen op data volgens een door de school vastgesteld rooster. Dat betekent dat aan elke leerling, uiterlijk twee weken voor aanvang van het centraal examen, een *persoonlijk* rooster met vak, data en afnametijd wordt verstrekt.

Het rooster voor het CSPE (praktijkexamen beroepsgerichte vakken) en CPE (praktijkexamen tekenen) wordt uiterlijk twee weken voor aanvang aan de betreffende leerling verstrekt.

6.1 Examen doen in voorlaatste eindexamenjaar

Een leerling kan in het voorlaatste leerjaar centraal examen afleggen in een vak. Voorwaarde is dat de leerling het volledige vak-PTA heeft afgerond van het cohort waarin dat examenjaar is opgenomen.

Als de leerling doubleert vervallen de met dit centrale examen behaalde resultaten. Mocht een leerling, welke vervroegd examen heeft gedaan in een bepaald vak, in leerjaar 4 deelnemen aan een gespreid examen, dan blijft het al behaalde cijfer, gehandhaafd.

6.1.1 Herkansen van een centraal examen bij examen in het voorlaatste jaar

Een leerling die centraal examen doet in het voorlaatste jaar heeft recht op 1 herkansing. Deze leerling heeft de volgende keuze om deze herkansing in te zetten:

- De leerling gebruikt meteen de herkansingsmogelijkheid en heeft daarna (in leerjaar vier) geen herkansingsmogelijkheid meer.
- De leerling wacht met de keuze voor een herkansing tot het laatste leerjaar en maakt dan een keuze.

6.2 Vak op een hoger niveau

Een leerling vmbo bb/kb kan een vak op hoger niveau volgen, wanneer:

1. Het een voortzetting is van afspraken zoals gemaakt in de onderbouw.
2. Er in leerjaar 3, tot maximaal drie maanden na de start van het schooljaar een positieve beslissing is genomen door de afdelingsleider in samenspraak met de examentoezichtcommissie.

Een leerling volgt de inhoud en cijfergeving van het vak-PTA van het hogere niveau welke behoort bij het cohort waarin de leerling examen aflegt en doet op dit niveau centraal examen. Wanneer het examen onvoldoende of niet naar tevredenheid gemaakt wordt, kan de leerling het examen alsnog op eigen niveau afleggen. Dit wordt *niet* gezien als herkansing.

6.3 Gespreid examen

Het is in bijzondere omstandigheden (zoals ziekte) mogelijk om gespreid examen te doen. Gespreid examen houdt in dat het centraal en/of schoolexamen voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daaropvolgende schooljaar wordt afgelegd. Voorwaarde is dat de leerling het volledige vak-PTA heeft afgerond van het cohort waarin het examen wordt afgenomen.

Bepalen of een leerling in aanmerking komt voor deelname aan gespreid examen gebeurt op basis van onderzoek door een geregistreerd deskundige.

6.3.1 Herkansen bij gespreid examen

In de periode van het gespreid examen kan de leerling gebruik maken, zowel in het eerste als in het tweede examenjaar, van 1 herkansing van een centraal examen.

6.4 Extra vakken

Een leerling kan examen doen in extra vakken bovenop zijn minimale vakkenpakket. Het eindcijfer voor extra vakken wordt op dezelfde manier berekend als voor de andere examenvakken.

Deze extra vakken tellen mee om de uitslag van het examen te bepalen, met de restrictie dat het er nooit toe kan leiden dat een leerling op de extra vakken zakt. In dat geval telt het extra vak niet mee bij de uitslagbepaling. Als dit het geval is, wordt het extra vak wel op de cijferlijst vermeld, tenzij de leerling daar bezwaar tegen maakt.

6.5 Ziek worden bij CSPE (praktijkexamen)

Een leerling die ziek of verhinderd is voorafgaande aan het geplande CSPE dient de navolgende stappen in acht te nemen (de afdelingsleider is in dezen gemandateerd door de directeur):

- Ouder(s) nemen telefonisch contact op met de afdelingsleider van de locatie;
- De afdelingsleider maakt op het proces-verbaal een melding van de ziekmelding/verhinderd;
- De afdelingsleider hoort de leerling en/of de ouder(s)/verzorger(s);
- De afdelingsleider stelt vast of de genoemde reden een al dan niet geldige reden is voor verhindering.
- Als er sprake is van een geldige reden dan informeert de afdelingsleider de leerling en/of de ouder(s)/verzorger(s) over de mogelijkheid van het alsnog afleggen van een of meerdere onderdelen van een CSPE.

6.6 Berekening eindcijfers van het centraal examen

De cijfers voor het centraal examen komen tot stand volgende regelgeving artikel 3.35 van het [Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#).

6.7 Herkansen van een centraal examen

In de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg heeft de leerling recht op 1 herkansing van het praktijkexamen (CSPE) én een herkansing van 1 AVO (algemeen vormend onderwijs) vak.

In de mavo heeft de leerling recht op 1 herkansing.

6.8 Herkansen van een praktijkexamen (CSPE) bb/kb en mavo

Herkansen kan voor één of meer onderdelen (onderdeel A t/m D voor bb en kb of onderdeel A en D voor de mavo) van het profielvak. Behaalde scores van de onderdelen die herkanst worden, komen in plaats van de eerder behaalde scores. Voor onderdelen die niet herkanst worden, blijft de score van de eerste afname staan.

Als het gemiddelde hoger is na de herkansing, dan telt dat gemiddelde als het uiteindelijke CSPE-cijfer.

Als het gemiddelde lager is, dan blijft het al behaalde CSPE-cijfer staan.

7 Inzagerecht

7.1 Inzagerecht van een schoolexamen

Het werk van het schoolexamen wordt maximaal een jaar na het centraal examen bewaard. Het cijfer van iedere toets wordt binnen tien werkdagen aan de leerling bekend gemaakt en in SOMTODAY gezet. Het gemaakte werk kan op verzoek van de betreffende leerling, de ouder/verzorger op school worden ingezien. Inzage kan binnen een week na bekendmaking van het cijfer. Alle onderdelen van het schoolexamen worden bewaard in het examendossier. Er mogen geen kopieën of foto's van het gemaakte werk worden gemaakt.

7.2 Inzagerecht van een centraal examen

Het werk van het centraal examen en de lijsten waarop de eindcijfers van het schoolexamen staan, en ook de uitslag van het examen worden op school bewaard tot een jaar na de examenuitslag. De betreffende lijsten en ook het gemaakte CE-werk/uitdraai van de behaalde scores van het landelijk digitaal flexibel examen, kunnen op verzoek eenmalig worden ingezien door de leerling en/of de ouder/verzorger. Hierbij dient de vakdocent aanwezig te zijn. Dit kan op een nader te bepalen moment. Er mogen geen kopieën of foto's van het gemaakte werk worden gemaakt. Aanvraag voor inzage loopt via de secretaris eindexamen.

8 Bewaartermijn schoolexamens en centraal examens

Alle onderdelen (dus zowel schriftelijk als digitaal) van het schoolexamen worden per onderdeel per leerlaag bewaard in een fysiek examendossier tot één jaar na de uitslag van het eindexamen.

PTA M3 M4 cohort 2026 – 2028

Locatie Didam

Inhoud

Aardrijkskunde.....	2
Biologie.....	5
Duits.....	7
Economie.....	10
Engels.....	12
Frans	14
Geschiedenis	18
KCKV.....	22
Lichamelijke opvoeding.....	23
LOB.....	25
Maatschappijleer.....	26
Muziek	28
Nask1	29
Nask2	31
Nederlands	33
PPD-PGP (pilot).....	35
Profielwerkstuk.....	37
Rekenen.....	38
Tekenen	39
Wiskunde.....	40

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College								
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Aardrijkskunde	Didam	2026-2028	MAVO				3-4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen <i>Wat moet je kennen/kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat moet je leren/doen?</i>	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 Buiten toetsperiode Periode 4	AK/K/2 Basisvaardigheden AK/K/5 Bronnen van energie AK/K/7 Arm en rijk AK/K/9 Grenzen en identiteit AK/V/4 Informatie ordenen, analyseren en daaruit conclusies trekken <i>AK/V/5 Eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang in de eigen omgeving uitvoeren</i> AK/V/7 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Eigen omgeving: Bronnen van energie Arm en rijk en Grenzen en identiteit Je kunt de onderdelen Arm en rijk, Bronnen van energie en Grenzen en identiteit toepassen op je eigen regio in een zelf uitgevoerd onderzoek.	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	10

M3 – TW4	AK/K/1 Oriëntatie op leren en werken AK/K/5 Bronnen van energie AK/K/7 Arm en rijk AK/K/9 Grenzen en identiteit AK/V/1 Verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren AK/V/2 Aardrijkskundige werkwijzen toepassen AK/V/4 Informatie ordenen, analyseren en daaruit conclusies trekken AK/V/6 Een standpunt innemen en beargumenteren AK/V/8 Vaardigheden in samenhang	Arm en Rijk: Nederland, Verenigde Staten, Suriname en Angola Je kunt verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven. Je kunt regionale verschillen in welvaart in Nederland, Suriname, Angola en de Verenigde Staten beschrijven en verklaren en vergelijken. Je kunt de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid in deze gebieden beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven. Bronnen van energie: Nederland, Frankrijk en Brazilië Je kunt het gebruik van energie in de eigen regio, Frankrijk en Marokko beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven en de situatie in de genoemde gebieden vergelijken. Grenzen en identiteit: Nederland, België en Rusland Je kunt de verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit. Je kunt verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland, België en Turkije beschrijven en verklaren en de situatie in de genoemde gebieden vergelijken. Je kunt territoriale conflicten verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen.	ST	1	ST1	50 min.	Ja	15
----------	--	--	----	---	-----	---------	----	----

M4 – TW1	AK/K/1 Oriëntatie op leren en werken <i>AK/K/6 Water</i> <i>AK/V/3 Gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden</i>	Water: Nederland, China en Midden-Oosten Je kunt de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in de genoemde gebieden beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en vergelijken.	ST	2	ST2	75 min.	Ja	25
M4 – TW2	AK/K/1 Oriëntatie op leren en werken <i>AK/K/8 Bevolking en ruimte</i> <i>AK/V/5 Eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang in de eigen omgeving uitvoeren</i>	Bevolking en ruimte: Nederland, Duitsland en China Je kunt de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland, Duitsland en China beschrijven en verklaren en de situatie in de genoemde gebieden vergelijken.	ST	3	ST3	75 min.	Ja	25
M4 – TW3	AK/K/1 Oriëntatie op leren en werken <i>AK/K/4 Weer en klimaat</i> <i>AK/V/1 Verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren</i>	Weer en klimaat: Nederland, Spanje en V.S. Je kunt weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland, Spanje en de Verenigde Staten beschrijven en verklaren en de situatie in die gebieden vergelijken.	ST	4	ST4	75 min.	Ja	25

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College								
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Biologie	Didam	2026-2028	MAVO				3 en 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen <i>Wat moet je kennen/kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat moet je leren/doen?</i>	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 - TW4	K12 van generatie op generatie K13 erfelijkheid en evolutie K8 houding beweging en conditie K7 mensen beïnvloeden hun omgeving	T3 Erfelijkheid en evolutie bs1 t/m 4,8 T5 Stevigheid en beweging T7 Duurzaam leven bs1	ST	1	ST1	75 min.	Ja	20
M4 - TW1	K4 cellen staan aan de basis K6 planten en dieren en hun samenhang K12 van generatie op generatie	T9 Planten	ST	2	ST2	75 min.	Ja	10
M4 - TW2	K11 reageren op prikkels	T10 Regeling - T11 Zintuigen	ST	3	ST3	75 min.	Ja	20
M4 - TW3	K3 leervaardigheden in het vak biologie K5 schimmels en bacteriën K9 het lichaam in stand houden: voeding en genotmiddelen, energie, transport en uitscheiding, K10 bescherming	T12 Voeding en vertering, T13 Transport en afweer, T14 Gaswisseling en uitscheiding	ST	4	ST4	75 min.	Ja	35

M3/4 Buiten toetsweek	K1 Oriënteren op leren en werken K2 Basisvaardigheden K3 <i>Leervaardigheden</i> K4 <i>Cellen aan de basis</i> K6 <i>Schimmels en bacteriën: nuttig en soms schadelijk</i> K9 <i>Het lichaam in stand houden: voeding en genotsmiddelen, energie, transport en uitscheiding</i> K11 <i>Reageren op prikkels</i> V2 <i>Gedrag bij mens en dier</i> V3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie V4 <i>Vaardigheden in samenhang</i>	- Gedrag - Planten - Zintuigen - Voedingsmiddelen en indicatoren	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	15
--------------------------	--	---	----	---	-----	--------	-----	----

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College									
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)		
Duits	Didam	2026-2028	MAVO				3-4		
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging	
M4 – TW1	MVT/K/3 <i>Leervaardigheden in de moderne vreemde talen</i> Je kunt strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan: • het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen; • de bevordering van het eigen taalleerproces; • het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis; • kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen. MVT/K/4 <i>Leesvaardigheid</i> Je kunt: • aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte; • de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; • de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; • gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken	Leesvaardigheid Oefenen van examenteksten	ST	1	ST1	50 min.	Ja	10	
M4 Buiten toetsperiode	MVT/DU/K/3-K/4 <i>Taalvaardigheden</i> De kandidaat beheerst aangeboden	Taalvaardigheid Hoofdstuk 1	ST	2	ST2	50 min.	Ja	10	

	grammatica-onderdelen, idioom, zinnen en heeft kennis van land en samenleving							
Jan/feb 2028	MVT/K/3 <i>Leervaardigheden in de moderne vreemde talen</i> MVT/K/5 <i>Luister- en kijkvaardigheid</i> Je kunt: • aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte; • de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; • de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek	Kijk- en Luistertoets Om je voor te bereiden kun je kijk- en luistertoetsen oefenen in Woots.nl	LT	1	LT1	75 min.	Nee	20
M4 – TW2	MVT/K/1 Oriëntatie op leren en werken MVT/K/3 <i>Leervaardigheden in de moderne vreemde talen</i> MVT/K/7 <i>Schrijfvaardigheid</i> MVT/V/4 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie Je kunt: • (persoonlijke) gegevens verstrekken; een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen; • een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen; • op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken.	Schrijfvaardigheid Oefenen van het schrijven van een persoonlijke brief in het Duits, werken in het schrijfdossier	ST	3	ST3	75 min.	Ja	20
M4 Buiten toetsweek Tussen TW2 en TW3	MVT/DU/K/3-K/4 Taalvaardigheden De kandidaat beheerst aangeboden idioom, zinnen en heeft kennis van land en samenleving.	Basisvaardigheden idioom Woordenlijst leren	ST	4	ST4	30 min.	Ja	10

M4 Tussen TW2 en TW3	MVT/V/3 Kennis van land en samenleving MVT/K/2 Examen eenheid MVT/V/4 verwerven, verwerken en verstrekken van informatie. Basisvaardigheden • kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taal-taalgebied of daarmee in directe relatie staan.	Film Gedurende 3 lessen kijk je een film en verwerkt de informatie hieruit.	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	10
M4 – TW3	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid MVT/K/2 Basisvaardigheden MVT/K/3 <i>Leervaardigheden in de moderne vreemde talen</i> MVT/V/4 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie Gespreksvaardigheid Je kunt: • adequaat reageren in veel voorkomende sociale contacten: • zoals begroeten; • informatie geven en vragen; • naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven; uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens.	Spreekvaardigheid Je kunt over jezelf vertellen, je voorstellen, een gesprek voeren of een presentatie houden in het Duits. Je kunt vragen begrijpen en antwoord geven op vragen in het Duits. De voorbereiding doe je zelfstandig met ondersteuning/begeleiding van de docent.	MO	1	MO1	15 min.	Ja	20

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Economie	Didam	2026-2028	MAVO				3 en 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE- naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 Buiten toetsperiode	EC/V2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie <i>EC/V/3 Vaardigheden in samenhang Onderzoek vaardigheden Samenwerken</i>	Praktische Opdracht* In tweetal werk je aan een PO. Aantal keuzeopdrachten Hst. 1,2,3,4,5,6,7,8 *Planning is een onderdeel van de beoordeling	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	10
M3 - TW 4	EC/K/1 Oriëntatie op leren en werken EC/K/2 Basisvaardigheden <i>EC/K/3 Leervaardigheden in het vak economie</i> EC/K/4B Consumptie en consumentenorganisaties EC/K/8 Natuur en milieu <i>EC/V/1 Verrijkingstof</i> EC/V/2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie <i>EC/V/3 Vaardigheden in samenhang</i>	Consumptie, consumentenorganisaties en verzekeren en soorten verzekeringen. Hst. 2 en 4	ST	1	ST1	100 min.	Ja	20
M4 - TW 1	<i>EC/K/4A Consumptie</i> EC/K/4B Consumptie en consumentenorganisaties <i>EC/K/5A Arbeid en productie</i> <i>EC/V/1 Verrijkingstof</i> EC/K/2 Basisvaardigheden <i>EC/K/3 Leervaardigheden in het vak economie</i>	Consumptie en marketing; welvaart; inflatie en geldzaken; CBS; sparen en lenen; budgetteren; marktwerving; resultaatberekeningen; arbeid en productie Hst 1, 2 en 3	ST	2	ST2	100 min.	Ja	20
M4 – TW 2	<i>EC/K/5A Arbeid en productie</i> EC/K/5B Arbeid en bedrijfsleven <i>EC/K/7 Internationale ontwikkelingen</i> EC/K/2 Basisvaardigheden <i>EC/K/3 Leervaardigheden in het vak economie</i>	Arbeid; ondernemingsvormen; arbeidsmarkt en soorten werkloosheid; import & export; EU en EMU; internationale handel; handelsbelemmeringen; ontwikkelingslanden & fairtrade Hst. 4, 7 en 8	ST	3	ST3	100 min.	Ja	20

M4 Buiten toetsperiode	EC/V2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie <i>EC/V/3 Vaardigheden in samenhang</i> <i>Onderzoeksvaardigheden</i> <i>Samenwerken</i>	Praktische Opdracht* economische begrippen; toepassen en uitwerken economische situaties uit de praktijk. Zelfstandig en actueel Hst. 1, 2, 4, 6 en 8 *Planning is een onderdeel van de beoordeling.	PO	2	PO2	n.v.t.	Nee	10
M4 - TW 3	<i>EC/K/5A Arbeid en productie</i> <i>EC/K/6 Overheid en bestuur</i> <i>EC/V/1 Verrijkingstof</i> <i>EC/K/2 Basisvaardigheden</i> <i>EC/K/3 Leervaardigheden in het vak economie</i>	Overheid; staatsbegroting en staatsschuld; verzorgingsstaat; sociale zekerheid en regels; economische groei; belastingen; berekenen inkomstenbelasting. Hst.5 en 6	ST	4	ST4	100 min.	Ja	20

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Engels	Didam	2026-2028	MAVO				M3 en M4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M4 - TW1	Leesvaardigheid Je begrijpt verschillende leesteksten. (leesboek, artikelen) Je kunt vragen beantwoorden over de inhoud van de teksten, je kunt ze samenvatten en je kunt je mening uitdrukken over het onderwerp van de tekst. MVT/K1/K2/K4/K6/K7 MVT/V1/V3/V4/V5	Je maakt verwerkingsopdrachten bij een aantal artikelen en je leest een boek. Tijdens de schriftelijke toets maak je verwerkingsopdrachten bij een nieuw artikel en beantwoord je vragen over je gelezen boek. Daarmee laat je zien dat je het leesboek hebt gelezen en begrepen.	ST	1	ST1	75 min.	Ja	25
M4 - TW2	Gespreksvaardigheid Je kunt vertellen over jezelf en anderen, ervaringen, gebeurtenissen, activiteiten en andere vertrouwde zaken. Je kunt actief deelnemen aan een discussie en je voorkeur en mening uitdrukken over vertrouwde alledaagse onderwerpen. MVT/K1/K2/K3/K5/K6	Je stelt jezelf voor aan de hand van 5 plaatjes/foto's naar keuze. Oefenen met het voeren van een discussie. Je bent op de hoogte van de actualiteit en je kunt hierop reageren en je mening geven.	MO	1	MO1	50 min.	Ja	25
januari / februari 2028	Kijk/Luistervaardigheid Je begrijpt kijk- en luisterfragmenten over alledaagse onderwerpen en kunt vragen beantwoorden over de informatie die gegeven wordt in deze fragmenten. MVT/K5/V4	Oefenen met Cito kijk-/luistertoetsen en Stepping Stones luistermateriaal	LT	1	LT1	75 min.	Nee	25

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Frans	Didam	2026-2028	MAVO				3-4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen <i>Wat moet je kennen/kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat moet je leren/doen?</i>	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M4 - TW 1	MVT/K/1/2/3/4/7 – V/1 Je kunt voorwerpen omschrijven met gebruik van termen rondom kleuren, vormen en materialen. Je kunt praten over geld. Je kent de regels over het gebruik van de gebiedende wijs en kunt deze toepassen. Je kent de regels over het gebruik van de ontkenning en kunt deze ook toepassen.	Chapitre 7 boek GT3 A Je kunt een gesprek over een cadeau en een bijbaan begrijpen en je kent het bijbehorende vocabulaire. B Je kunt een forum over kringloopwinkels begrijpen. C Je kunt vertellen hoe je geld verdiend en wat je ermee doet. D Je kunt de gebiedende wijs gebruiken. E Je kent woorden die te maken hebben met kleuren, vormen en materialen. F Je kunt informatie vinden in korte teksten. G Je kunt een voorwerp omschrijven. H Je kunt de ontkenning gebruiken.	ST	3	ST3	50 min.	Ja	20

M4 Buiten toetsweek Periode 2	MVT/K/1/2/3/4/7 – V/1 We werken toe naar een eindproduct met de volgende eindtermen: Je kunt een excursie organiseren. Je kunt jezelf redden op reis. Je kent vocabulaire die te maken heeft met je huis, wat je eet en over reizen die je maakt. Je beheerst de grammatica van de gebiedende wijs en kunt deze ook toepassen.	Chapitre 1 boek GT4 A Je kunt een gesprek over reizen begrijpen. Je kiest een vervoermiddel voor je reis. B Je begrijpt een gesprek over accommodaties. Je kiest een verblijfplaats voor je reis. C Je kunt de gebiedende wijs herkennen en gebruiken. Je kunt huisregels schrijven. D Je kunt de belangrijkste informatie uit een gesprek over geld begrijpen. Je kent de getallen 0 t/m 100. Je kunt een budget voor je reis opstellen. E Je kunt teksten lezen over activiteiten. Je kiest een activiteit voor je reis. F Je kunt jezelf redden op reis. Je kunt een lijst met nuttige zinnen schrijven.	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	20
---	---	---	----	---	-----	--------	-----	----

M4 Januari/februari 2028	MVT/K/5 MVT/V/3 Je kunt aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte; Je kunt de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; Je kunt de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; Je kunt anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek.	Écouter en regarder: Chapitre 3 boek GT4 Wij leren handige woorden ter voorbereiding op het schoolexamen Écouter et regarder. We leren ons voorbereiden op een luisterfragment. We leren zoekend luisteren. We leren belangrijke informatie uit een luister/kijkfragment te halen. We leren hoe we meerkeuze vragen het beste kunnen aanpakken.	LT	1	LT1	75 min.	Nee	20
M4 Buiten toetsweek Maart 2028	MVT/K/2/3/6MVT/V/3/5 Niveau A1/A2:Ik kan mezelf voorstellen.Ik kan mensen informeren en zelf om informatie vragen.Ik kan praten over mijn dagelijks leven. Ik kan praten over mezelf en wat ik zie.Ik kan mijn mening geven.Ik kan iemand uitnodigen. Ik kan dit alles met gebruik van de juiste vocabulaire en grammatica.	Parler: Chapitre 4 boek GT 4 A Ik kan mezelf voorstellen. Ik weet hoe ik een spreekopdracht voorbereid. Ik ken het bijvoeglijknaamwoord en kan deze toepassen. B Ik kan informatie vragen en geven. Ik weet hoe ik iemand aanspreek. Ik kan het onderwerp in de zin vervangen. C Ik kan vertellen over mijn dagelijks leven. Ik kan opvulwoorden gebruiken. D Ik kan een voorwerp omschrijven. Ik kan vertellen dat ik ziek ben en waar ik last van heb. E Ik kan iets afspreken en vertellen over mijn plannen. Ik heb de passé composé en de futur herhaald F Ik kan me redden in een restaurant. Ik heb het delend lidwoord herhaald.	MO	1	MO1	n.v.t.	Nee	20

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Geschiedenis	Didam	2026-2028	MAVO				3 en 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen <i>Wat moet je kennen/kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat moet je leren/doen?</i>	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 - TW2	GS/K/9 De Koude Oorlog: De kandidaat kan het ontstaan, verloop en einde van de Koude Oorlog herkennen en beschrijven, en aangeven welke oorzaken en gevolgen deze periode voor de wereldpolitiek in het algemeen en voor Europa in het bijzonder heeft gehad.	De Koude Oorlog, Hoofdstuk 5: Wat was de Koude Oorlog en wat waren de gevolgen van de Koude Oorlog voor de wereld?	ST	1	ST1	50 min.	Ja	5
M3 - TW3	GS/K/8 Cultureel - mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen zich na de Tweede Wereldoorlog hebben voorgedaan en verklaren welke gevolgen deze ontwikkelingen gehad hebben voor de Nederlandse samenleving. De volgende domeinen komen bij elke toets of een keuze opdracht aan bod: GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/V/7, GS/V/8	Nederland na 1945: Cultuur en mentaliteit Hoofdstuk 4: Wat veranderde er in Nederland na 1945 in de manier van leven en denken.	ST	2	ST2	50 min.	Ja	5
M3 - TW4	GS/K/11 Het conflict tussen Israël en de Arabische wereld: De kandidaat kan aspecten van het conflict tussen Israël en de Arabische wereld herkennen, beschrijven en verklaren. De volgende domeinen komen bij elke toets of een keuze opdracht aan bod: GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/V/7, GS/V/8	Het Israëlisch-Palestijnse conflict, Hoofdstuk 6: Om welke redenen is het conflict tussen Israël en de Arabische wereld zo moeilijk op te losse	ST	3	ST3	50 min.	Ja	5

M4 – TW1	GS/K/5 Staatsinrichting van Nederland: De kandidaat kan herkennen en beschrijven hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.	Democratisering van Nederland [1848- 1919] Hoofdstuk 1: Hoe kregen in Nederland de koning minder macht en het volk meer macht?	ST	4	ST4	50 min.	Ja	15
M4 Buiten periode	GS/K/10 Historisch overzicht vanaf 1900: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan. De oorzaken, aanleiding, verloop en afloop van de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) herkennen en beschrijven. De volgende domeinen komen bij elke toets of een keuze opdracht aan bod: GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/V/7, GS/V/8	De Eerste Wereldoorlog [1914-1918] Hoofdstuk 2: Wat waren de oorzaken en de gevolgen van de eerste wereldoorlog?	ST	5	ST5	50 min.	Nee	15
M4 – TW2	GS/K/10 Historisch overzicht vanaf 1900: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan. Je kent de inhoud van het Verdrag van Versailles. Je herkent en benoemt, de gevolgen van de economische crisis voor het vertrouwen in de democratie in Europa [met name in Duitsland]. Je kent de belangrijkste ontwikkelingen in nazi – Duitsland de belangrijkste ontwikkelingen in nazi-Duitsland, als	Het Interbellum [1919-1939] Hoofdstuk 3: Waarom ontstonden in het interbellum totalitaire staten, zoals nazi-Duitsland en de Sovjet-Unie?	ST	6	ST6	50 min.	Ja	15

	voorbeeld van een extreemrechtse totalitaire staat, herkennen en beschrijven. GS/V/9 Twee thema's bij het Historisch Overzicht vanaf 1900 Het ontstaan en de gevolgen van het communisme in de Sovjetunie [1917 - 1941]. De volgende domeinen komen bij elke toets of een keuze opdracht aan bod: GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/V/7, GS/V/8							
M4 Buiten periode	GS/K/10 Historisch overzicht vanaf 1900: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan. Je kan de oorzaken, begin, verloop en afloop van de WOII herkennen en noemen. De bondgenootschappen van As -mogendheden en Geallieerden herkennen en noemen. GS/V/9 Twee thema's bij het Historisch Overzicht vanaf 1900: Indonesië als voorbeeld van dekolonisatie (1942-1949)	De Tweede Wereldoorlog [1939 -1945] Hoofdstuk 4: Hoe verliepen de Tweede Wereldoorlog en de dekolonisatie van Indonesië?	ST	7	ST7	50 min.	Ja	20

M4 – TW3	GS/K/10 Historisch overzicht vanaf 1900: De kandidaat kan herkennen en benoemen welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan GS/V/6 Nederland en de Verenigde Staten na de Tweede Wereldoorlog: De kandidaat kan herkennen en beschrijven hoe de Verenigde Staten de Nederlandse samenleving na de Tweede Wereldoorlog hebben beïnvloed en ingaan op verschillen in opvatting tussen Nederlandse politieke stromingen over de rol van de Verenigde Staten in de internationale politiek GS/V/5 Verzuiling en ontzuiling in Nederland: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke zuilen er in Nederland na de Tweede Wereldoorlog waren, welke gevolgen de verzuiling voor de Nederlandse samenleving had en verklaren op welke wijze het proces van ontzuiling de samenleving heeft veranderd. GS/V/2 Nederland en Europa: De kandidaat kan herkennen en beschrijven op welke wijze de Europese samenwerking zich na 1945 ontwikkeld heeft en welke invloed de Europese Unie heeft op (de identiteit van) de Nederlandse samenleving.	De Wereld na 1945 [1945 -nu] Hoofdstuk 5: Hoe veranderde de wereld na 1945	ST	8	ST8	50 min.	Nee	20
----------	---	--	----	---	-----	---------	-----	----

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
KCKV	Didam	2026-2028	MAVO				3	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 Buiten toetsperiode Okt/nov	KV/K/2 Basisvaardigheden KV/K/3 Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	Thema 1 Je gaat procesmatig verkennen van het thema dmv een culturele activiteit, onderzoek en praktische uitwerking.	PO	1	PO1	n.v.t.	Ja	15
M3 Buiten toetsperiode Dec/jan	KV/K/2 Basisvaardigheden KV/K/3 Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	Thema 2 Je gaat procesmatig verkennen van het thema dmv een culturele activiteit, onderzoek en praktische uitwerking.	PO	2	PO2	n.v.t.	Ja	15
Buiten toetsperiode Mrt/apr	KV/K/2 Basisvaardigheden KV/K/3 Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	Thema 3 Je gaat procesmatig verkennen van het thema dmv een culturele activiteit, onderzoek en praktische uitwerking.	PO	3	PO3	n.v.t.	Ja	15
Buiten toetsperiode Mei/juni	KV/K/2 Basisvaardigheden KV/K/3 Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	Thema 4 Je gaat procesmatig verkennen van het thema dmv een culturele activiteit, onderzoek en praktische uitwerking.	PO	4	PO4	n.v.t.	Ja	15
Buiten toetsperiode Juni – einde schooljaar	KV/K/1 Oriëntatie op leren en werken KV/K/4 Reflectie en kunstdossier	Kunstdossier Je maakt je culturele en kunstzinnige ontwikkeling zichtbaar in een Kunstdossier	PO	5	PO5	n.v.t.	Nee	40

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau.

Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen. Het SE-cijfer is een woord-beoordeling en moet minimaal een voldoende zijn om deel te kunnen nemen aan het Centraal Examen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Lichamelijke opvoeding	Didam	2026-2028	MAVO				3 en 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M 3	K/7 Atletiek	Atletiek: Duurloop 2 km	PO	1	PO1	n.v.t.	Ja	5
M3	LO1/K7	Atletiek: Duurloop 10 minuten	PO	2	PO2	n.v.t.	Ja	5
M 3/4	K/7 Atletiek	Atletiek werp- en springonderdelen leerjaar 3	PO	3	PO3	n.v.t.	Ja	5
M3 – M4	LO1/K4	Spel buiten: Softbal	PO	4	PO4	n.v.t.	Ja	6
M4	LO1/K7	Atletiek: Duurloop 12 minuten	PO	5	PO5	n.v.t.	Ja	5
M3 - M4	LO1/K4	Spel binnen: volleybal, basketbal en handbal	PO	6	PO6	n.v.t.	Ja	5
M3 -M4	LO1/K7	Shuttle run test	PO	7	PO7	n.v.t.	Ja	6
M 3/4	K/5 Turnen	Turnen zwaaionderdelen	PO	8	PO8	n.v.t.	Ja	5
M 3/4	K/5 Turnen	Turnen springonderdelen	PO	9	PO9	n.v.t.	Ja	5
M4	K/5 Turnen	Turnen: Tipsalto - bokspringen	PO	10	PO10	n.v.t.	Ja	5
M 3/4	K/6 Bewegen op muziek*	Eigen invulling. Wanneer een leerling niet kan deelnemen volgt een vervangende opdracht. Wanneer de leerling dit onderdeel afsluit met een onvoldoende <i>moet</i> de leerling dit onderdeel herkansen.	HO	1	HO1	n.v.t.	Ja	OVG

M 3/4	K/8 Zelfverdediging*	Vorm van zelfverdediging. Wanneer een leerling niet kan deelnemen volgt een vervangende opdracht. Wanneer de leerling dit onderdeel afsluit met een onvoldoende <i>moet</i> de leerling dit onderdeel herkansen.	HO	2	HO2	n.v.t.	Ja	OVG
M4	K/1 en K3 Oriëntatie leren, werken, leervaardigheden	Bewegen en regelen lesgeven	PO	11	PO11	n.v.t.	Ja	8
M4	K/9 Actuele bewegingsactiviteiten*	Sport Oriëntatie, in een afwisselend programma zal de leerling deelnemen aan actuele bewegingsactiviteiten, wanneer een leerling niet kan deelnemen en/of dit onderdeel afsluit met een onvoldoende volgt een vervangende opdracht.	HO	3	HO3	n.v.t.	Ja	OVG
M3	K2 Basisvaardigheden K3 Leervaardigheden	Inzet en samenwerking leerjaar 3	PO	12	PO12	n.v.t.	Ja	20
M4	K2 Basisvaardigheden K3 Leervaardigheden	Inzet en samenwerking leerjaar 4	PO	13	PO13	n.v.t.	Ja	20

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. Het SE-cijfer wordt weergegeven als een woord-beoordeling en moet minimaal een voldoende zijn om deel te mogen nemen aan het Centraal Examen.
Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
LOB	Didam	2026-2028	MAVO				3-4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE- naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
Gedurende M3 én M4	Loopbaansturing, werkexploratie, netwerken	Bezoeken van 1 of meer open dag(en), scholenmarkt(en) en/of meeloopdag(en)	HO	1	HO1	n.v.t.	n.v.t.	OVG
Gedurende M3 én M4	Loopbaansturing, werkexploratie, netwerken	Deelnemen aan carrièredag/stagedag	HO	2	HO2	n.v.t.	n.v.t.	OVG
Gedurende M3 én M4	Motieven-, kwaliteitenreflectie, loopbaansturing, netwerken en werkexploratie	Werken met LOB-methode (o.a. Wie ben ik en wat kan ik? En wat voor werk past bij mij?)	HO	3	HO3	n.v.t.	n.v.t.	OVG
Gedurende M3 én M4	Motieven-, kwaliteitenreflectie, loopbaansturing en netwerken	Eén of meer driehoeks/loopbaanreflectiegesprek(ken) met mentor of decaan	HO	4	HO4	n.v.t.	n.v.t.	OVG
M4 Vanaf periode 1	Zowel motieven- als kwaliteitenreflectie	Aanmaken van een DDD (Digitaal Doorstroom Dossier)	HO	5	HO5	n.v.t.	n.v.t.	OVG

LOB (loopbaanoriëntatie) moet minimaal met een V(oldoende) zijn afgerond om deel te kunnen nemen aan het Centraal Examen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College									
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)		
Maatschappijleer	Didam	2026-2028	MAVO				4		
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging	
M4 – TW1	ML1/K/1 oriëntatie op leren en werken, ML1/K/2 basisvaardigheden, ML1/K/3 leervaardigheden in het vak maatschappijleer, ML1/K/4 cultuur en socialisatie, ML1/K/5 sociale verschillen	Maak en leer hoofdstuk 1 en 3 van het lesboek en werkboek 'Thema's': 'Wat is Maatschappijleer?' en 'Cultuur en identiteit'. Je leert hier onder andere over de belangrijke begrippen: waarden/normen, macht, kenmerken maatschappelijk probleem, socialisatie en cultuur.	ST	1	ST1	50 min.	Ja	30	
M4 – TW2	ML1/K/2 basisvaardigheden, ML1/K/3 leervaardigheden in het vak maatschappijleer, ML1/K/4 cultuur en socialisatie, ML1/K/5 sociale verschillen, ML1/K/6 macht en zeggenschap, ML1/K/7 beeldvorming en stereotypering	Maak en leer hoofdstuk 4 en 7 van het lesboek en werkboek 'Thema's': 'Politiek' en 'Pluifirforme Samenleving'. Je leert hier onder andere over de belangrijke begrippen: democratie, rechtsstaat, politieke stromingen, parlement, regering, discriminatie, integratie en emancipatie.	ST	2	ST2	50 min.	Ja	30	
M4 Buiten toetsweek	ML1/K/1 oriëntatie op leren en werken, ML1/K/2 basisvaardigheden, ML1/K/3 leervaardigheden in het vak maatschappijleer, ML1/K/4 cultuur en socialisatie, ML1/K/5 sociale verschillen, ML1/K/6 macht en zeggenschap, ML1/K/7 beeldvorming en stereotypering	Maak het werkstuk 'Maatschappelijk probleem'. Aan de hand van de kenmerken onderzoek je een maatschappelijk probleem. Planning is hierbij belangrijk en het houden aan de inleverdatum is een onderdeel van je werkstuk.	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	20	

M4 – TW3	ML1/K/1 oriëntatie op leren en werken, ML1/K/2 basisvaardigheden, ML1/K/3 leervaardigheden in het vak maatschappijleer, ML1/K/4 cultuur en socialisatie, ML1/K/5 sociale verschillen	Maak en leer hoofdstuk 5 van het lesboek en werkboek 'Thema's: 'Rechtsstaat'. Je leert hier onder andere over de belangrijke begrippen: verschil overtreding/misdrijf, oorzaken van crimineel gedrag, verdachte, rechter en verschillende straffen.	ST	3	ST3	50 min.	Nee	20
M4 Buiten toetsweek	ML1/K/1 oriëntatie op leren en werken, ML1/K/2 basisvaardigheden, ML1/K/3 leervaardigheden in het vak maatschappijleer, ML1/K/4 cultuur en socialisatie, ML1/K/5 sociale verschillen, ML1/K/6 macht en zeggenschap, ML1/K/7 beeldvorming en stereotypering	Maak de opdrachten van de hoofdstukken: - Wat is Maatschappijleer? - Cultuur en identiteit - Politiek - Pluriforme samenleving - Rechtstaat Deze handelingsopdracht moet met minimaal een <i>voldoende</i> worden afgerond	HO	1	HO1	n.v.t.	Nee	OVG

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau.
Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Muziek	Didam	2026-2028	MAVO				3 - 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen <i>Wat moet je kennen/kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat moet je leren/doen?</i>	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 Buiten toetsperiode na TW3	MU/K/1 Oriëntatie op leren en werken MU/K/2 Basisvaardigheden	Muziekproject * Procesmatig toewerken naar een eindproduct. Verkennen en onderzoeken van muzikale functies en genres. Het beheersen van (muzikale) basisvaardigheden.	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	10
M4 Buiten toetsperiode Dec	MU/K/5 Vormgeven, improviseren en componeren MU/V/2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Singer-songwriter* Procesmatig werken aan de hand van een thema. Afsluiten met een presentatie en onderbouwing.	PO	2	PO2	n.v.t.	Nee	20
M4 - TW 2	<i>MU/K/3 leervaardigheden in het vak muziek</i> <i>MU/K/7 Beluisteren</i> <i>MU/K/8 Muziek en maatschappij</i> <i>MU/K/9 Muziek en andere kunsten</i> <i>MU/V/3 Vaardigheden in samenhang</i>	Muziektheorie & luistervaardigheid Muzikale middelen in samenhang	ST	1	ST1	100 min.	Ja	35
M4 Buiten toetsperiode Feb/mrt	MU/K/4 Musiceren MU/K/6 Presenteren MU/V/1 Eindopdracht	Praktisch muziekexamen Procesmatig toewerken naar een eindproduct en dit presenteren. Het beheersen van doorontwikkelde muzikale vaardigheden.	PO	3	PO3	n.v.t.	Nee	35

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

*Planning is een onderdeel van de beoordeling

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College								
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Nask1	Didam	2026-2028	MAVO				3 en 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 – TW4	K7: licht en Beeld K10: bouw van de materie K11: straling en stralingsbescherming K12: het weer	Je bereidt je voor door te oefenen met het rekenen met formules. Daarnaast leer je de vaardigheden en begrippen die bij de toets stof horen. De toets gaat over: NOVA MAX 3-vmbo-t H2 Het weer H5 Licht H8 Straling	ST	1	ST1 Materie en straling	100 min.	Ja	20
M4 – TW1	K5: Elektrische energie	Je bereidt je voor door te oefenen met het rekenen met formules. Daarnaast leer je de vaardigheden en begrippen die bij de toetsstof horen. De toets gaat over: NOVA MAX 3-vmbo-t H1 Elektriciteit NOVA MAX 4-vmbo-t H9 Schakelingen H11 Energie H12 Elektriciteit	ST	2	ST2 Elektrische energie	100 min.	Ja	20
M4 – TW2	K4: Stoffen en materialen K6: Verbranden en verwarmen K8 Geluid	Je bereidt je voor door te oefenen met het rekenen met formules. Daarnaast leer je de vaardigheden en begrippen die bij de toetsstof horen. De toets gaat over: NOVA MAX 3-vmbo-t H4 stoffen H6 warmte H7 materialen NOVA MAX 4-vmbo-t H13 geluid	ST	3	ST3	100 min.	Ja	20

M4 – TW3	<i>K9: Kracht en veiligheid V1: Veiligheid en verkeer V2 Constructies</i>	Je bereidt je voor door te oefenen met het rekenen met formules. Daarnaast leer je de vaardigheden en begrippen die bij de toetsstof horen. De toets gaat over: NOVA MAX 3-vmbo-t H3 Krachten NOVA MAX 4-vmbo-k H10 Krachten H14 Werktuigen H15 Bewegingen H16 Kracht en beweging	ST	4	ST4	100 min.	Nee	20
M4 Buiten toetsperiode	<i>K1: Oriëntatie op leren en werken K2: Basisvaardigheden K3: Leervaardigheden in het vak Natuurkunde V3: Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie V4: vaardigheden in samenhang</i>	Eigen onderzoek	PO	1	PO1 eigen onderzoek	n.v.t.	Nee	20

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College								
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Nask2	Didam	2026-2028	MAVO				4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M4 - TW 1	K3 Leervaardigheden in het vak scheikunde K4 gebruik van stoffen K5 Mens en omgeving verbranding K9 Chemie en industrie K10 basischemie V1 productieprocessen	Stoffen, deeltjes en verbranding	ST	1	ST1	50 min.	Ja	30
M4 Buiten toetsperiode	K3 Leervaardigheden in het vak scheikunde K4 gebruik van stoffen K6 werken bij practicum en in beroepssituatie K7 Water, zuren en basen K9 Chemie en industrie K10 basischemie V1 productieprocessen V2 Productieonderzoek V3 Verwerken van informatie V4 Vaardigheden in samenhang	Zouten maken, zouten oplossen en zouten herkennen. Zuren, basen, neutrale en basische oplossingen Planning is een onderdeel van de eindbeoordeling	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	15
M4 - TW 2	K3 Leervaardigheden in het vak scheikunde K4 gebruik van stoffen K6 werken bij practicum en in beroepssituaties K7 Water, zuren en basen K9 Chemie en industrie K10 basischemie V1 productieprocessen V2 Productieonderzoek	Zouten en de veelzijdigheid van zouten. Eigenschappen van zuren en bases	ST	2	ST2	100 min.	Ja	35

M4 TW 3	<i>K3 Leervaardigheden in het vak scheikunde</i> K4 gebruik van stoffen <i>K5 Mens en omgeving verbranding</i> <i>K7 Water, zuren en basen</i> K9 Chemie en industrie <i>K10 basischemie</i> <i>K11 bouw van materie</i> <i>V2 Productieonderzoek</i>	Kunststoffen en duurzaam gebruik van metalen	ST	3	ST3	50 min.	Nee	20
---------	--	--	----	---	-----	---------	-----	----

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Nederlands	Didam	2026-2028	MAVO				3-4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M4 Voor TW1	NE/K/3 Je kunt spellingsregels toepassen in geschreven teksten.	Werkwoordspelling	ST	1	ST1	50 min.	Ja	10
M4 Voor TW1	NE/K/3 NE/K/4 Je kunt informatie halen uit gesproken tekst en beeld.	Kijk- en luistertoets	ST	2	ST2	120 min.	Nee	15
M4 - TW1	NE/K/1 NE/K/2 NE/K/3 NE/K/5 NE/K/7 NE/V/1 NE/V/2 NE/V/3 Je kunt een curriculum vitae en sollicitatiebrief schrijven volgens de conventies. Je kunt een sollicitatiegesprek voorbereiden en uitvoeren.	Project solliciteren	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	20
M4 - TW2	NE/K/2-NE/K/3-NE/K/7-NE/V/1 NE/V/2-NE/V/3 Je kunt een doel- en publiekgerichte tekst schrijven; overeenkomstig de voor de tekstsoort geldende conventies, onder gebruikmaking van documentatie.	Gedocumenteerd schrijven	ST	3	ST3	120 min.	Ja	20
M4 Buiten toetsperiode	NE/K/2 NE/K/3 NE/K/4 NE/K/5 NE/K/7 NE/K/8 NE/V/2 NE/V/3 Je kunt diverse Nederlandstalige tekstsoorten lezen en informatie uit die teksten verwerken. Je kunt Nederlandstalig beeld- en/of geluidsmateriaal kijken en luisteren en de informatie van dit materiaal verwerken.	Pecha Kucha	PO	2	PO2	n.v.t.	Nee	15

M4 – TW3	NE/K/2 NE/K/3 NE/K/5 NE/V/1 NE/V/3 Je neemt deel aan een debat over een maatschappelijk en actueel onderwerp. Vooraf verdiep je je in het onderwerp en formuleer je je eigen standpunt. Tijdens het debat brengt je je standpunt duidelijk naar voren en onderbouwt dit met argumenten en voorbeelden.	Debat	PO	3	PO3	n.v.t	Nee	20
----------	---	-------	----	---	-----	-------	-----	----

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College								
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
PPD-PGP (pilot)	Didam	2026-2028	MAVO				3-4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Watmoet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Watmoet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 buiten toetsperiode P1	Eindtermen A1 t/m C17 Afhankelijk van de aard van de praktische opdracht	Oriëntatie op het nieuwe vak PGP en vaardigheden die nodig zijn. Oriëntatie op Persoonlijke kwaliteiten, vaardigheden en voorkeuren.	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	15
M3 buiten toetsperiode P2	Eindtermen A1 t/m C17 Afhankelijk van de aard van de praktische opdracht	Opdracht door de leerling nader te bepalen binnen en samen met een bedrijf/instelling naar keuze waarbij de leerling een onderzoek verricht en de vereiste programma specifieke kennis en vaardigheden kan toepassen.	PO	2	PO2	n.v.t.	Nee	15
M3 buiten toetsperiode P3	Eindtermen A1 t/m C17 Afhankelijk van de aard van de praktische opdracht	Oriëntatie op Persoonlijke kwaliteiten, vaardigheden en voorkeuren, Oriëntatie op beroepen en opleidingen ontwikkelen van vaardigheden.	PO	3	PO3	n.v.t.	Nee	15
M3 buiten toetsperiode P4	Eindtermen A1 t/m C17 Afhankelijk van de aard van de praktische opdracht	Opdracht door de leerling nader te bepalen binnen en samen met een bedrijf/instelling naar keuze waarbij de leerling een onderzoek verricht en de vereiste programma specifieke kennis en vaardigheden kan toepassen.	PO	4	PO4	n.v.t.	Nee	15
M4 buiten toetsperiode P1	Eindtermen A1 t/m C17 Afhankelijk van de aard van de praktische opdracht	Oriëntatie op Persoonlijke kwaliteiten, vaardigheden en voorkeuren, Oriëntatie op beroepen en opleidingen ontwikkelen van vaardigheden.	PO	5	PO5	n.v.t.	Nee	15
M4 buiten toetsperiode P2	Eindtermen A1 t/m C17 Afhankelijk van de aard van de praktische opdracht	Oriëntatie op Persoonlijke kwaliteiten, vaardigheden en voorkeuren, Oriëntatie op beroepen en opleidingen ontwikkelen van vaardigheden.	PO	6	PO6	n.v.t.	Nee	15

M4 buiten toetsperiode P3	Eindtermen A1 t/m C17 Afhankelijk van de aard van de praktische opdracht	Eindopdracht Opzet en uitwerken eindproduct	PO	7	PO7	n.v.t.	Nee	10
Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak. Dit vak kent geen Centraal Eindexamen. Het Schoolexamencijfer is het eindcijfer. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen. Dit vak is een pilotvak. Het PTA mag/kan tussentijds aangepast worden. De leerling mag géén gebruik maken van generatieve artificiële intelligentie voor het maken van de praktische opdrachten, tenzij de docent toestemming geeft. Bij toestemming moeten alle ingevoerde prompts en uitkomsten bijgevoegd worden aan het proces. * Planning is onderdeel van de beoordeling.								
Eindtermen Praktijkgericht Programma - PPD mavo								
A1 – Ontwikkelen van Interesses		A2 - Ontwikkelen van kwaliteiten						
B3 – Sociaal handelen		B4 – Samenwerken		B5 – Taalvaardigheden		B6 – Rekenvaardigheden		
B7 - Digitale vaardigheden		B8 – Analytische denkvaardigheden		B9 – Kritische denkvaardigheden		B10 – Creatieve denkvaardigheden		
B11 – Onderzoeken								
C12 – Ontwerpen van een omgeving		C13 – Maken van een technisch product		C14 – Maken van een mediaproduct		C15 – Adviseren over een proces		
C16 – Adviseren van een evenement		C17 – Organiseren van een activiteit						

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Profielwerkstuk	Didam	2026-2028	MAVO				3 - 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen <i>Wat moet je kennen/kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat moet je leren/doen?</i>	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M4	Het profielwerkstuk (PWS) is een soort eindopdracht die je maakt in je laatste schooljaar. Je werkt aan een onderwerp dat past bij je profiel (bijvoorbeeld Zorg & Welzijn, Techniek, of Economie), en je laat zien wat je geleerd hebt. In simpele woorden: • Je kiest een onderwerp dat je interessant vindt. • Je doet er onderzoek naar of maakt iets (zoals een product of ontwerp). • Je schrijft daar een verslag over. • Je geeft daar een presentatie over.	Profielwerkstuk Het profielwerkstuk wordt beoordeeld door twee correctoren.	HO	1	HO1	n.v.t.	Ja	OVG

Het profielonderzoek (PWS) moet met minimaal een voldoende zijn afgerond om deel te kunnen nemen aan het Centraal Examen

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Rekenen	Didam	2026-2028	MAVO				3 - 4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M3 – M4	Je moet basiskennis van rekenen hebben, zoals: Getallen: - Hele getallen, kommagetallen en breuken. - Weten hoe je deze schrijft, leest en vergelijkt. - Rekenen met procenten en verhoudingen. Maten en eenheden: - Lengte, gewicht, inhoud, tijd en geld. - Weten hoe je eenheden omzet (bijv. meters naar centimeters). Procenten: - Kortingen, btw, rente. - Hoe je procenten rekent van bedragen. Verhoudingen en tabellen: - Verhoudingen snappen, bijv. 1 op 4. - Werken met tabellen, grafieken en diagrammen. Metten en meetkunde: - Oppervlakte en inhoud berekenen (vierkant, rechthoek, kubus, enz.). - Omtrek meten of berekenen.	Toets rekenen niveau 2F	ST	1	ST1	100 min.	Ja	100

Rekenen is voor leerlingen die geen wiskunde in hun vakkenpakket hebben. Het behaalde resultaat telt niet mee in de [zak- en slaagregeling](#). Als een leerling het vak wiskunde als 7^e vak heeft en dit laat vallen om te slagen moet er een resultaat zijn behaald voor rekenen.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College

Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)	
Tekenen	Didam	2026-2028	MAVO				3-4	
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging
M4 -TW2	BV/K/8 en BV/ V/3 en BV/K/3 Leervaardigheden in de beeldende vakken Beschouwen, werk van anderen, reflectief Vaardigheden in samenhang	Proefwerk Je maakt een schriftelijke toets waarbij je bevraagd wordt op functie, inhoud, voorstelling en vormgeving van kunstwerken. Je maakt gebruik van syllabus-begrippen in je antwoorden.	ST	2	ST2	75 min.	Ja	25
M4 Buiten toetsweek	BV/K/2 en BV/K/6 en BV/K/7 BV/K1 Basisvaardigheden Middelen, productief Beschouwen, eigen werk, reflectief	Dummy Je maakt in je dummy verschillende oefeningen en opdrachten in de les. De voortgang van je ontwikkeling hiervan wordt in de les gedurende het hele jaar besproken. Daarin maak je ook een onderzoek over vormgeving in de maatschappij.	PO	4	PO4	n.v.t.	Nee	25
M4 Buiten toetsweek Maart	BV/K/5 en BV/K/7 en BV/V/2 Werkproces, productief Beschouwen, eigen werk, reflectief Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Procesmatig werken Je maakt een werkproces binnen een gegeven thema, waarbij je je oriënteert, een beeldend onderzoek doet en reflecteert op je eigen werk en het werk van een klasgenoot. Je presenteert je werk.	PO	4	PO4	n.v.t.	Nee	25
M4 Buiten toetsweek Maart	BV/K/4 en BV/K/6 en BV/V/1 Beeldend werk, productief Middelen, productief Eindopdracht, productief, reflectief	Beeldend werk Je maakt beeldend werk binnen een gegeven thema. Je werk wordt beoordeeld op zeggingskracht en afwerking.	PO	5	PO5	n.v.t.	Nee	25

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) - Liemers College									
Vak	Locatie	Cohort	Niveau				Leerja(a)r(en)		
Wiskunde	Didam	2026-2028	MAVO				3 en 4		
Afnamemoment (leerjaar + toetsweek, of buiten toetsperiode)	Eindtermen Wat moet je kennen/kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat moet je leren/doen?	Soort	Volgnr.	SE-naam	Tijdsduur	Herkansbaar	Weging	
M4 Sept – Okt Buiten de toetsweek	WI/K/1-K/2-K/3-K/7-K/8 WI/V/2/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie Verrijkingsopdrachten · Oriëntatie op leren en werken · Basisvaardigheden · <i>Leervaardigheden in het vak wiskunde</i> · Informatieverwerking, statistiek Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Statistiek PO1 (H3, MW4 12 ed) <i>Planning is een onderdeel van de beoordeling.</i>	PO	1	PO1	n.v.t.	Nee	10	
M4 – TW1	WI/K/1-K/2-K/3-K/4-K/6K/7-K/8 · Oriëntatie op leren en werken · Basisvaardigheden · <i>Leervaardigheden in het vak wiskunde</i> · <i>Algebraïsche verbanden</i> · <i>Meetkunde</i> · Informatieverwerking, statistiek · Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Grafieken en vergelijkingen, Vlakke meetkunde (H1, H2, MW4 12ed)	ST	1	ST1	100 min.	Ja	30	
M4 - TW2	WI/K/1-K/2-K/3-K/4-K/5-K/6-K/8 · Oriëntatie op leren en werken · Basisvaardigheden · <i>Leervaardigheden in het vak wiskunde</i> · <i>Algebraïsche verbanden</i> · <i>Rekenen, meten en schatten</i> · <i>Meetkunde</i> Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Machtsverbanden, rekenen, goniometrie 2 (H4, H5, H6, MW4 12 ed)	ST	3	ST3	100 min.	Ja	30	

M4 – TW3	WI/K/1-K/2-K/3-K/4-K/5-K/6-K/8 · Oriëntatie op leren en werken · <i>Basisvaardigheden</i> · <i>Leervvaardigheden in het vak wiskunde</i> · <i>Algebraïsche verbanden</i> · <i>Rekenen, meten en schatten</i> · <i>Meetkunde</i> Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Exponentiële functies, ruimtefiguren (H7, H8, MW4 12 ed)	ST	4	ST4	50 min.	Nee	30
----------	--	--	----	---	-----	---------	-----	----

Dit PTA voldoet aan het examenprogramma voor dit vak met het in de kop genoemde niveau. De eindtermen die óók in het centraal examen worden getoetst, zijn *cursief* gedrukt. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen uit dit vak-PTA maakt het eindcijfer voor het schoolexamen.